

Östra Göinge Kommun

Linda Aronsson, dietist

Linda.aronsson@ostragoinge.se

Tel: 044-775 6788

2012-01-11

Rapport

Sid 1/3

Måltidsobservationer på Lindgården 2011

Dietist Linda Aronsson har besökt Lindgården under november och december 2011 och gjort måltidsobservationer. Nattfastemätningar har gjorts på alla avdelningarna. I samband med måltidsprojektet gjordes också uppföljningar av måltidssituationen tillsammans med personalen på alla avdelningar på Lindgården.

Med utgångspunkt i kravspecifikationen för drift av särskilt boende och korttidsvård följer här några av de iakttagelser dietisten har gjort vid besöken på Lindgården.

Kravspecifikation som rör mat och måltider

I kravspecifikationen framgår att:

- Utföraren ska anpassa insatserna efter individuella behov och önskemål.
- Den enskilde ska kunna leva ett så självständigt och normalt liv som möjligt med hänsyn till individuell förmåga. Ett rehabiliterande synsätt skall genomsyra verksamheten.
- Utföraren skall i tillämpliga delar följa svensk livsmedelslagstiftning, Livsmedelsverkets allmänna råd och EU-förordningar inom området (måltider).
- Nattfastan skall ej överstiga 11 timmar. Möjlighet till nattmål skall finnas.
- Samtliga måltider skall intagas gemensamt på respektive avdelning, såvida den enskilde inte önskar annat.
- Personalen skall vara uppmärksam på individers olika behov samt ge den enskilde tillräckligt stöd och tid att äta, oavsett om denne äter själv, matas eller sondmatas.
- Utföraren skall uppmärksamma faktorer hos den enskilde som har betydelse för förmågan och viljan att äta samt vidta de åtgärder som är möjliga för att anpassa måltider och mathållning så att brukaren får ett tillräckligt näringsintag.

Iakttagelser i samband med måltidsobservationer, nattfastemätningar och samtal med omvårdnadspersonal på Lindgården

- Avdelningarna på Lindgården serverar endast två mellanmål per dag, ett på eftermiddagen och ett på kvällen. Enligt uppgift från personalen hinner man inte servera ett mellanmål på förmiddagen. Enligt Livsmedelsverkets nya råd för äldreomsorgen ska minst tre mellanmål serveras varje dag till äldre vårdtagare.
- Nattfastan överstiger 11 timmar. I genomsnitt är nattfastan på Lindgården strax över 13 timmar (dec. 2011)
- Frukosten serveras sent till vissa vårdtagare. Vid måltidsobservationen på en avdelning den 25/11 började man servera frukosten till alla vårdtagare kl 9.20. Vid

måltidsobservation den 2/12 på en annan avdelning serverades den sista vårddagaren frukost kl 9.45.

- Vid måltidsobservationerna framkom att flera vårddagare matas samtidigt. På en avdelning är det mellan 4-6 vårddagare som behöver matas, beroende på dagsform. Enligt personalen matar man två vårddagare samtidigt för att lunchen inte ska dra ut för mycket på tiden och för att vårddagarna inte ska behöva vänta för länge på sin mat.
- Vid måltidsobservationen 2/12 pågick frukosten på en avdelning mellan kl 8.15-9.50. Under den tiden, 1,5 timma befann sig personalen (3 personer) i matsalen sammanlagt ca 15 minuter. De kom och gick hela tiden mellan olika sysslor. Vid några tillfällen satte de sig ner hos vissa vårddagare, men reste sig från bordet igen efter några minuter.
- Vissa vårddagare på avdelningen visade sig ha svårt att äta en måltid på egen hand och behövde stöttning genom hela måltiden. En vårddagare satt med gröttallriken framför sig i över 30 minuter utan att äta upp. En annan vårddagare hade en smörgås framför sig på bordet i över 20 minuter utan att ta en tugga. Vårddagarna klarade inte av att självmant komma igång med ätandet. Personalen var inte i närheten av dessa vårddagare under den här tiden.
- Under måltidsobservationerna på denna avdelning (frukost och lunch) var det endast en vårddagare som fick en måltid som var helt ostörd, där personalen satt ner under hela måltiden och matade utan att bli avbruten av ett telefonsamtal eller lämna bordet för att göra något annat.
- Under måltidsobservationen av lunchen var det en personal som matade två vårddagare samtidigt. Efter en stund sade personalen att det tog för lång tid. Hon lämnade bordet och hämtade två hemlagade näringsdrycker, plockade undan de halvfulla mattallrikarna och serverade istället näringsdryckerna till vårddagarna. Vårddagarna blev inte tillfrågade om de ville ha näringsdryck istället för mat, ingen av vårddagarna hade ätit upp sin portion och ingen av dem hade själva sagt att de ville ha något annat att äta.
- De två vårddagarna som matades samtidigt på lunchen satt båda och halvsov under hela måltiden. Varje gång personalen förde skeden till deras mun vaknade de dock till, men hann sedan somna igen när personalen vände sig till den andra vårddagaren. Personalen sade att vårddagarna ofta är trötta. Men på frågan om de har fått sova eller vila en stund på förmiddagen för att orka med lunchen svarade personalen att de inte hade det. Personalen förklarade att de inte skulle hinna lägga vårddagarna för att vila mellan frukosten och lunchen.
- Vid ett möte med personal framkom att en vårddagare som sondmatas måste väckas kl 4.30, en och en halv timma före matningen ska starta på morgonen, eftersom det är den enda tiden som det är två personal på avdelningen och de måste vara två som väcker vårddagaren. Sondmatningen startas kl 6.00. Eftersom vårddagaren även har

Östra Göinge Kommun

sondmatning sent på natten blir den sammanhängande nattsömnen för denna person endast fyra timmar.

- Personalen på en avdelning beskriver att de vissa dagar serverar vårdtagarna frukost i sängen eftersom de inte hinner få upp dem i tid till frukosten. Detta gör man för att hinna med arbetet och för att frukosten inte ska bli för sen för vårdtagarna. Vårdtagare har rätt att äta på sitt rum om de önskar, men i detta fall är det inte en fråga om vårdtagarnas önskemål och behov utan personalens tidsbrist.

Linda Aronsson

Dietist